

Hisenda ofega els treballadors de l'Hospital de Cerdanya: "Perdem la meitat del sou"

32 sanitaris catalans que treballen en aquest centre mèdic transfronterer però viuen i cotitzen a França es veuen obligats a pagar impostos per duplicat

PUIGCERDÀ (CERDANYA) L'Hospital de Cerdanya, inaugurat el 2014, és un equipament de salut transfronterer pioner a Europa, que es va concebre per donar servei a la població catalana i francesa de banda i banda dels Pirineus. Situat al nord de Puigcerdà, a menys d'un quilòmetre de la frontera amb França, el gestionen conjuntament la Generalitat de Catalunya (en un 60%) i l'estat francès (40%), a través d'un conveni capdavanter de cooperació europea. Sobre el paper no hi ha cap dubte que es tracta d'una solució molt útil, lògica i efectiva per atendre els pacients d'una mateixa regió sanitària que no hi entén de límits administratius. Ara bé, amb els anys aquest emplaçament estratègic a tocar de la frontera ha esdevingut un autèntic maldecap per a molts dels professionals de l'hospital, que, com que treballen en una entitat pública amb dues nacionalitats, s'han vist obligats a pagar els seus impostos per duplicat, tant a França com a Espanya.

Els afectats per aquest problema de doble fiscalitat són, de moment, una trentena de sanitaris catalans que viuen a la part francesa, a pocs quilòmetres de la frontera. Tenen la nacionalitat espanyola però el seu domicili fiscal a França, on l'habitatge i l'escola són més barats, i des que es va inaugurar l'hospital han fet la declaració de renda al país gal. L'octubre del 2023, però, els van començar a arribar notificacions d'Hisenda alarmants: els reclamava un impost del 19% per l'exercici del 2020, amb penalització per impagament, com a no-residents que reben retribucions públiques. Tots els treballadors hi van respondre amb al·legacions, enviant la documentació de les taxes pagades a França, però l'agència tributària espanyola les va desestimar i els continua reclamant diners. Els primers treballadors que van rebre el requeriment ja han hagut d'abonar les multes, que van des dels 3.000 fins als 20.000 euros, sota amenaça d'embargament de nòmines i propietat. Aquestes quantitats de diners han ofegat les finances de moltes famílies de l'hospital, i a més totes temen que aviat, tenint en compte aquest decalatge de 4 anys, que és quan caduquen les sancions, els reclamaran el mateix percentatge del sou, però de l'any 2021. I així successivament.

Amenaça d'embargament: "Ens posen la por al cos"

“Quan vaig rebre la carta vaig pensar amb tota tranquil·litat que es tractava d'un error, vaig contestar presentant els papers de l'hospital i de la Revenus, però per a sorpresa de tothom em van dir que havia de pagar o m'embargaven”, explica la doctora Maite Angulo, una de les primeres afectades. I afegeix: “Si hi ha algun problema en tot cas ho haurien de requerir a l'hospital, que és qui fa les retencions, però ens persegueixen individualment perquè ho tenen més fàcil, i així ens posen la por al cos i amb un any poden recol·lectar tot el que els dona la gana”.

Una altra de les afectades és Sònia Rodríguez, infermera de quiròfan, que viu a la Tor de Carol, que des del 2009 tributa a França i que fins al febrer del 2024, quan va rebre la primera carta, mai havia tingut cap problema. “Vivim a França, però no treballem a Bellvitge, sinó en un hospital binacional, pioner, amb una casuística molt especial”, defensa Rodríguez, que continua: “Ja paguem impostos a França i si hi sumes el 19% que ens demanen, més els interessos, perdem quasi la meitat del sou. Hi ha companys que han hagut de demanar un crèdit, és vergonyós”. Roser Bel, també infermera de quiròfan, que viu a tan sols un quilòmetre de la frontera, afegeix: “És un error flagrant, ens haurien d'haver avisat, perquè afecta la salut mental de molts treballadors”. Pel que fa a la Tresoreria de França, no hi ha cap reclamació en direcció contrària, ja que com que a la Cerdanya tot és més car no hi ha cap treballador de l'hospital transfronterer que tingui nacionalitat francesa i visqui a la part catalana.

Reclamacions i mediació internacional

Per intentar guanyar el pols a la Hisenda espanyola, els primers metges afectats van contractar pel seu compte una advocada especialitzada en temes fiscals, que ja ha interposat una reclamació al Tribunal Econòmic Financer, pendent de resoldre. La direcció de l'Hospital de Cerdanya ha ofert suport jurídic als altres afectats que no havien contractat advocat i han traçat una estratègia conjunta.

Ara bé, malgrat les reclamacions, Hisenda manté la seva postura al·legant que el 19% pendent de cobrar no és una retenció d'IRPF, que és el que els treballadors ja paguen a França, sinó l'impost que, segons marca la llei, s'aplica a qualsevol persona física que no resideix a Espanya però rep retribucions d'una entitat pública. Els advocats dels afectats, en canvi, consideren que l'Hospital de Cerdanya s'exclou d'aquesta norma per la seva situació absolutament singular, atès que, tal com marquen els tractats de doble imposició de la Unió Europea, els professionals ja tributen en un dels dos països que financen el centre transfronterer. Amb aquests arguments, els treballadors reclamen una mediació entre la hisenda espanyola i la francesa perquè es posin d'acord i solucionin el greuge de la doble fiscalitat.

La Generalitat promet un "principi d'acord" en la celebració dels 10 anys

Les queixes més aïrades dels treballadors han coincidit justament amb la celebració del desè aniversari de l'hospital: "Ara tot són paraules d'elogi i els polítics parlen de l'hospital com la joia de la corona d'un projecte transfronterer, però la veritat és que no s'han fet bé les coses, no es va preveure la fiscalitat internacional i els treballadors n'hem sortit perjudicats", diu la doctora Angulo, que reitera: "Té tot el sentit del món que les fronteres d'Europa no siguin un impediment i els veïns francesos puguin venir a l'hospital i no hagin d'anar fins a Prada, però, a l'hora de la veritat, tot són problemes". Metges i personal sanitari denuncien que, a més dels problemes a la renda, la situació transfronterera de l'hospital també provoca molts inconvenients en els casos de naixements i defuncions de ciutadans francesos, que encara que sigui a pocs quilòmetres de casa han de fer un munt de paperassa amb els consolats per repatriar els difunts i els nadons.

Amb tot, coincidint amb la celebració dels 10 anys de l'hospital, el divendres 8 de novembre la consellera de Salut de la Generalitat, Olga Pané, va visitar les instal·lacions de Puigcerdà. En la seva visita, l'alcalde del municipi, Jordi Gassió –que és traumatòleg i és un dels afectats–, va traslladar al departament la gravetat de la situació. Llavors, en unes declaracions als mitjans, Pané va voler deixar clar que davant d'aquest problema s'havia arribat a un "principi d'acord" entre el govern català i l'espanyol per eliminar la doble fiscalitat dels treballadors de l'hospital i retornar les multes. Tanmateix, si bé des de la direcció de l'hospital reconeixen que s'està treballant en aquesta direcció, des d'Hisenda no en tenen cap constància i els treballadors no han rebut cap comunicació oficial al respecte. "Això és política i televisió, la realitat és que continuem tremolant perquè encara pot caure la carteta del 2021", acaba Angulo.